

УДК 339.138

І.В. Мандзин, Г.Б. Машлій канд. економ. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

I.V. Mandzyn, G.B. Mashliy, Ph.D., Assoc. Prof.

DEVELOPMENT PROBLEMS OF THE CONFECTIONERY INDUSTRY IN UKRAINE

Кондитерська галузь – одна з найбільш розвинених галузей харчової промисловості України. Річний обсяг випуску продукції українського ринку кондитерських виробів у цілому становить 1-2 млн. т, або \$2-3 млрд, що дає змогу не лише повністю забезпечити потреби внутрішнього ринку, а й експортувати її у значних обсягах за кордон [3].

В кондитерській галузі на виробництві задіяно близько 170 тис. працюючих. Асортимент виробленої продукції охоплює практично всі групи кондитерських виробів, налічує більше 1000 найменувань та постійно оновлюється. Продукція кондитерської галузі умовно поділяється на борошняні, шоколадні та цукрові кондитерські вироби.

Галузь є одним із провідних споживачів української сільськогосподарської сировини – цукру, борошна, крохмалопатоки, молока тощо, на яку забезпечує значний попит [1].

Останнім часом відбувається збільшення обсягів виробництва кондитерської продукції. Однак багато локальних проблем галузей сфери харчування перешкоджають подальшому розвитку кондитерської промисловості, ставлячи під загрозу її конкурентоздатність на внутрішньому ринку та вихід продукції українських кондитерів на світовий ринок.

Можна виділити такі проблеми розвитку галузі:

1. Залежність від експорту. За оцінками асоціації Укркондпром, близько 30% кондитерської продукції, виробленої в Україні, йде на зовнішні ринки. Таким чином, введення в країнах Митного союзу ввізних мит на українську кондитерську продукцію негативно позначилось на обсягах її загального експорту.

2. Матеріалоємність – більша частина витрат на виробництво кондитерської продукції спрямована на придбання сировини, що зумовлює значну чутливість виробників до стану ринків цукру та какао-бобів, ціни на які ростуть у зв'язку з дефіцитом на світовому ринку какао, а також знеціненням гривні [1].

19 вересня 2013 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до Митного тарифу України», в якому передбачено підвищення з 5% до 10% ставок ввізного мита на ряд товарних позицій, що виступають сировиною для кондитерської галузі (какао-порошок), а також на кондитерське обладнання (печі хлібопекарські та кондитерські) [5].

3. Внутрішньоекономічні проблеми - політична та економічна нестабільність в державі, недосконалість законодавчої бази, зокрема необхідність вдосконалення Податкового кодексу, реструктуризація та формування відкритої економіки, недосконалість системи державної підтримки експорту та відсутність сприятливих умов для виходу вітчизняних виробників конкурентоспроможної продукції на зовнішній ринок [2].

4. Зниження купівельної спроможності населення на тлі погіршення економічної ситуації в країні, яскраво виражена сезонність: пік продажів досягається в останні

місяці року, а в перші місяці року відбувається спад реалізації, низький рівень споживання кондитерських виробів в Україні порівняно з країнами ЄС, що стримує розвиток внутрішнього ринку кондитерських виробів.

5. Проблеми, пов'язані з реалізацією кондитерської продукції на внутрішньому ринку. Існує необхідність розширення каналів збуту й вдосконалення відносин із роздрібними торговельними мережами, оскільки, враховуючи дефіцит торгових площ та невелику кількість великих торговельних мереж, останні здатні диктувати кондитерам свої умови.

6. Розбіжності у підходах до сертифікації продукції [4]. Перед економікою України стоїть непросте завдання адаптуватись до європейських стандартів і норм в контексті курсу на євроінтеграцію, оскільки для вітчизняної кондитерської галузі відкриваються значні перспективи щодо збільшення експортних поставок після укладання угоди про вільну торгівлю з ЄС.

Відкриття європейських ринків диверсифікує експортні поставки українських кондитерських підприємств, що є стратегічно важливим з огляду на систематичне застосування Митним союзом жорстких та необґрунтованих адміністративних перепон по відношенню до продукції кондитерської галузі України.

7. Значний рівень концентрації українського кондитерського ринку (п'ять компаній-лідерів займають понад 60 % у структурі національного виробництва). Лідируючу позицію займають виробники, які першими реагують на зміну споживачьких вподобань, динамічно оновлюють асортимент продукції й насичують його новинками. Це потребує значних капітальних інвестицій, які є непосильними для дрібних кондитерських виробників.

Аналізуючи стан ринку кондитерських виробів в Україні, слід зазначити, що в цілому кондитерська галузь України має передумови для успішного розвитку і високої конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Задоволення потреб споживачів, оновлення асортименту, модернізація виробництва, нарощування виробничих потужностей, розширення внутрішнього і зовнішнього ринків збуту, конкурентоспроможність вітчизняних товарів на європейському ринку – це ті питання, які стоять перед виробниками кондитерської продукції та науковцями, що вивчають дану галузь економіки.

Отже, зважаючи на ситуацію на ринку, підприємствам кондитерської галузі необхідно мобілізувати ресурси для вдосконалення управлінських процесів і забезпечення високих світових стандартів якості виробленої продукції.

Література

1. Асоціація «УКРКОНДПРОМ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrkondprom.com.ua>.
2. Веб-портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Огляд кондитерського ринку України // Національне рейтингове агентство Рюрик [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rurik.com.ua>.
5. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.